

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 23923/2023
12.12.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Нинослав Комлушки, адвокат из ..., против туженог АДО „Миленијум осигурање“ Нови Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 933/23 од 27.04.2023. године, у седници одржаној 12.12.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизији тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 933/23 од 27.04.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 1922/22 од 21.11.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу исплати на име накнаде нематеријалне штете и то на име психичких болова због умањења животне активности 3.085.000,00 динара, претрпљеног физичког бола 1.465.000,00 динара, претрпљеног страха 1.625.000,00 динара и психичких болова због наружености 855.000,00 динара, са законском затезном каматом од 24.03.2022. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име накнаде материјалне штете и то на име разлике између зараде и накнаде зараде за месец септембар 2017. године 10.226,26 динара са законском затезном каматом од 10.11.2017. године до исплате. Ставом трећим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 933/23 од 27.04.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става првог изреке тако што је обавезан тужени да тужиоцу исплати 513.750,00 динара на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности, 99.000,00 динара на име претрпљених физичких болова, 152.500,00 динара на име претрпљеног страха и 236.680,00 динара на име претрпљених душевних болова због наружености, све са законском затезном каматом

од 21.11.2022. године до исплате, док је у преосталом делу става првог изреке у делу у којем је одбијен захтев тужиоца за исплату затезне камате на досуђене износе за период од 24.03.2022. године до 20.11.2022. године, као и у делу којим је одбијен тужбени захтев за исплату од још 2.571.250,00 динара на име претрпљених душевних болова због умањења животних активности, још 1.366.000,00 динара на име претрпљених физичких болова, 1.472.500,00 динара на име претрпљеног страха, 618.320,00 динара на име претрпљених душевних болова због наружености са законском затезном каматом од 24.03.2022. године до исплате пресуда потврђена и жалба тужиоца одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде тако што је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 195.570,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка од 133.320,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у одбијајућем делу, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23), Врховни суд је утврдио да ревизија није основана.

У поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП на коју се указује у ревизији, с обзиром да правило о оцени доказа из члана 8. ЗПП у поступку пред другостепеним судом се примењује само у ситуацији када се другостепена одлука доноси после расправе одржане пред тим судом, што није случај у овој правној ствари.

Према утврђеном чињеничном стању, 05.06.2016. године, око 22,30 часова дошло је до саобраћајне незгоде у Зрењанину на раскрсници типа „петокрака“ у улици Народне омладине улица и Обале пионир, којом приликом је тужилац као возач бицикла задобио отворен коминутивни прелом костију леве потколенице који је одмах збрињаван и накнадно дијагностификован преломом коштаних структура зглоба, између другог и петог слабинског пршљена, а које повреде у свом укупном дејству представљају тешку телесну повреду. Предметну саобраћајну незгоду је проузроковао осигураник туженог под дејством алкохола. Тужиоцу је у вансудском поступку исплаћено од стране туженог 09.05.2017. године на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности 285.000,00 динара, на име претрпљеног страха 145.000,00 динара и на име претрпљених физичких болова 165.000,00 динара и на име душевних болова због наружености 55.000,00 динара. Након окончања процеса лечења тужени је 04.05.2020. године утврдио висину штете од 760.000,00 динара на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности, 450.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова, 350.000,00 динара на име претрпљеног страха као и 100.000,00 динара на име претрпљених душевних болова због наружености, па је наведене износе 04.05.2020. године умањене за већ исплаћене износе 09.05.2017. године, исплатио тужиоцу. Вештачењем неуропсихијатра утврђено је да код тужиоца постоји психички поремећај

посттрауматски стресни поремећај који узрокује психичке болове због умањења животне активности од 10 % док са ортопедске стране код тужиоца постоји умањење животне активности од 40 % тако да је према усаглашеном налазу и мишљењу ових судских вештака укупно умањење животне активности тужиоца 50 %. Од момента повређивања тужилац као и пред сваки оперативни захтев је трпео секундарни страх високог интензитета, секундарни страх средњег интензитета у периоду између оперативних захвата и за време физикалне рехабилитације сада трпи секундарни страх слабог интензитета због могућег повређивања предстојеће операције кичме а период у коме је тужилац трпео страх високог и средњег интензитета од 15 месеци код њега је довео до озбиљних душевних болова који могу трајати још дуго. Тужилац је након повређивања трпео веома јаке болове који су трајали све до увођења терапије за сузбијање болова, након чега су постали умањени али су били присутни перманентно просечно као средње тешки болови током целог лечења 15 месеци и на крају заостали као хронично лакши до средње тешки болови у слабинском делу кичме, зглоба левог колена, левог скочног зглоба и зглобовима левог стопала. Код тужиоца је услед повређивања наступила средње тешка наруженост услед које трпи душевне болове.

У овој парници правноснажном пресудом од 24.03.2022. године тужени је обавезан да тужиоцу исплати на име накнаде нематеријалне штете и то на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности 155.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова 85.000,00 динара, на име претрпљеног страха 25.000,00 динара и на име душевних болова због наружености 45.000,00 динара са каматом.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом члана 200. ЗОО одбио тужбени захтев уз закључак да тужиоцу не припада износ накнаде нематеријалне штете изнад износа који су већ досуђени и исплаћени у вансудском поступку по сваком од наведених основа.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је применом члана 200. ЗОО тужиоцу досудио још 513.750,00 динара на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности, још 99.000,00 динара на име претрпљених физичких болова, још 152.500,00 динара на име претрпљеног страха и још 236.680,00 динара на име претрпљених душевних болова због наружености, све са законском затезном каматом од 21.11.2022. године до исплате. У преосталом одбијајућем делу, другостепени суд је потврдио првостепену пресуду.

По оцени Врховног суда, другостепена пресуда је у побијаном одбијајућем делу донета правилном применом материјалног права.

Чланом 200. Закона о облигационим односима - ЗОО, прописано је да за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх, суд ће, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досуђити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству (став 1.). Приликом

одлучивања о захтеву на накнаду нематеријалне штете, као и висини њене накнаде, суд ће водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом (став 2.).

У конкретном случају, и по оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно одмерио висину нематеријалне штете по слободној оцени, водећи рачуна о значају повређеног добра и циљу којем та накнада служи, као и о томе да се накнадом нематеријалне штете не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, те правилно досудио износе разлике тражених накнада до потпуног правичног намирења.

Наиме, у овој правној ситуацији, постоји изражен временски период од прве вансудске исплате до доношења пресуде, па је другостепени суд правилно закључио да је тужилац у вансудском поступку делимично намирен, с обзиром на утврђену висину правичне новчане накнаде нематеријалне штете на дан прве исплате у вансудском поступку и процентуалну вредност извршених новчаних исплата тужиоцу на дан исплате у вансудском поступку. Ово с тога јер правична новчана накнада нематеријалне штете по траженим основама на дан исплате 09.05.2017. године у вансудском поступку за претрпљене душевне болове на име умањења животне активности износи 1.200.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова 500.000,00 динара, на име претрпљеног страха 400.000,00 динара, а на име претрпљених душевних болова услед наружености 300.000,00 динара, па је правилан закључак другостепеног суда да извршеном исплатом од 285.000,00 динара тужилац намирен 23,75 % од укупне правичне накнаде на име умањења животне активности, исплатом од 165.000,00 динара 33 % од укупне правичне накнаде на име претрпљених физичких болова, извршеном исплатом за од 145.000,00 динара 36,25% од укупне правичне накнаде на име претрпљеног страха, а извршеном исплатом од 55.000,00 динара је намирен 18,33 % од укупне правичне накнаде на име претрпљених душевних болова због наружености.

Надаље, другостепени суд правилно закључује да је на дан друге исплате 04.05.2020. године као и у време пресуђења (у ком периоду се висина правичне накнаде није мењала), правична новчана накнада нематеријалне штете за претрпљене душевне болове на име умањења животне активности 1.500.000,00 динара, за претрпљене физичке болове 700.000,00 динара за претрпљени страх 600.000,00 динара а за претрпљене душевне болове услед наружености 400.000,00 динара. Наведени износи, и по оцени Врховног суда, с обзиром на утврђене околности конкретног случаја, посебно тежину повреда тужиоца, интезитет и дужину претрпљеног бола и страха, последице и степен естетске наружености као и утврђене трајне последице умањења животне активности представљају правичне новчане накнаде за тужиоца, опредељене у складу са чланом 200 став 1. ЗОО. С тим у вези другостепени суд правилно закључује и да је до потпуне накнаде нематеријалне штете тужиоцу по основу претрпљених душевних болова због умањења животне активности преостало 76,25 %, по основу претрпљених болова 67 %, по основу претрпљеног страха 63,75% и по основу наружености 81,67 %, због чега му је с обзиром на извршене исплате 04.05.2020. године и износе досуђене по претходној

пресуди, по основу умањења животне активности правилно досудио износ од још 513.750,00 динара, по основу претрпљених болова износ од још 99.000,00 динара, по основу претрпљеног страха износ од још 152.000,00 динара и по основу наружености износ од још 236.680,00 динара.

У смислу напред изнетог, и по оцени Врховног суда, досуђење тужиоцу виших износа по траженим основима превазилазило би критеријуме правичне накнаде прописане чланом 200. став 2. ЗОО, па је супротно наводима ревизије побијана пресуда у одбијајућем делу донета правилном применом материјалног права.

Из наведених разлога, Врховни суд је на основу члана 414. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић